

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

А

Академік – академічне звання, яке мають дійсні члени Національної академії наук України і ряду галузевих академій.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Аспірант – вчений, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в аспірантурі у вищому навчальному закладі/науковій установі для здобуття ступеня доктора філософії.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атракція – спонтанне почуття симпатії у ставленні однієї людини до іншої.

Афіліація – мотиваційний стан, пов'язаний з потребою у спілкуванні, в емоційних контактах.

Б

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС.

Бесіда (в дидактиці) – метод навчання, при якому вчитель, спираючись на наявні в учнів знання й досвід, користуючись запитаннями, підводить учнів до розуміння й засвоєння нових знань, до повторення й перевірки знання навчального матеріалу.

В

Викладання – це діяльність викладача, спрямована на управління навчально-пізнавальною діяльністю студента, яка виявляється в передачі інформації, організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, наданні допомоги в разі труднощів у процесі навчання, стимулювання інтересу, самостійності й творчості студентів, оцінці їхніх навчальних досягнень.

Виховання – це керівництво набуттям студентами знань, засвоєнням певних поглядів, виробленням правильних звичок, формуванням потреб, інтересів, мотивів (якщо цей процес упроваджують спеціально підготовлені педагоги, тоді це – виховання у вузькому значенні слова, якщо на особистість впливає вся сукупність життєвих умов, тоді це – широкий зміст поняття виховання).

Виховна система – умовно об'єднаний комплекс виховних цілей, людей, які реалізують їх у процесі цілеспрямованої діяльності, відносин між її учасниками, освоєного середовища й управлінської діяльності із забезпечення життєздатності цієї системи.

Виховні цілі – цілі, що відповідають формуванню соціальних і особистісних якостей, а також ціннісно-сміслових ставлень людини до навколишнього світу і самої себе.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях

вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Вміння – засвоєний суб'єктом спосіб виконання дії, який забезпечується сукупністю набутих знань і навичок, формується шляхом вправ і створює можливість виконання дії не лише у звичних, а й у змінених умовах.

Вправа – повторне виконання дії з метою її засвоєння.

Вчене звання – звання, яке присвоюється науковим працівникам залежно від виконуваної ними науково-дослідної або науково-педагогічної роботи.

Г

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Гра – форма вільного самовияву людини, яка передбачає реальну відкритість світові можливого й розгортається або у вигляді змагання, або у вигляді зображення (виконання, репрезентації) якихось ситуацій, смислів, станів.

Гра рольова – спільна групова гра, у якій учасники беруть на себе й виконують різні соціальні ролі.

Гра сюжетна – гра, у якій її учасники відтворюють різні сюжети з реального життя, казок, розповідей тощо.

Д

Дидактика – складова частина педагогіки, яка розробляє теорію освіти й навчання, виховання в процесі навчання, науково обґрунтовує зміст освіти, вивчає закономірності, принципи, методи й організаційні форми навчання.

Дидактика вищої школи – це окремий розділ педагогіки вищої школи, у якому розглядаються теоретичні та практичні аспекти освіти й навчання, досліджуються проблеми змісту, принципів, методів, форм і технологій професійної підготовки майбутнього фахівця в умовах закладу вищої освіти.

Дидактичні принципи – основні дидактичні положення, які визначають зміст, організаційні форми й методи навчальної роботи школи згідно з загальними цілями й закономірностями процесу навчання.

Дискусія – широке публічне обговорення якогось суперечливого питання.

Диференційоване навчання – спеціально організована навчально-пізнавальна діяльність, яка з огляду на вікові, індивідуальні особливості суб'єктів учіння, соціальний досвід спрямована на оптимальний фізичний, духовний і психічний розвиток студентів, засвоєння необхідного обсягу знань, практичних навичок за різними навчальними планами та програмами.

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра.

Докторант – науковий або науково-педагогічний працівник, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в

докторантурі у вищому навчальному закладі (науковій установі) для здобуття ступеня доктора наук.

Е

Емпатія – стан, пов’язаний зі здатністю емоційно відгукуватися на переживання інших людей. Він допускає суб’єктивне сприйняття іншої людини, проникнення в її внутрішній світ, розуміння її переживань, думок і почуттів.

Є

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

З

Заклад вищої освіти – окремих вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Закономірності навчання – це впорядкованість педагогічних явищ, яка ґрунтується на повторюваності фактів і відображає стійкі залежності між елементами процесу навчання (метою, змістом, засобами навчання, навчальною діяльністю), а також його залежність від об’єктивних, стійких зовнішніх зв’язків.

Закономірності виховання – стійкі й суттєві зв’язки між елементами виховного процесу, що забезпечують його ефективність.

Засіб навчання – сукупність предметів, ідей, явищ і способів дій, які забезпечують реалізацію освітнього процесу.

Засоби виховання – це предмети матеріальної та духовної культури, які використовуються у процесі навчання.

Здібності – індивідуальні особливості людини, від яких залежить освоєння знань, умінь і навичок, а також успішність виконання різних видів діяльності.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Знання – факти, відомості, наукові теорії, закони, поняття, системно закріплені у свідомості людини.

І

Індивід – людина як представник певного виду живих істот; будь-яка конкретна людина, безвідносно до її особистісних якостей і соціального статусу.

Індивідуальність – неповторність психіки та особистості людини, своєрідне поєднання її фізичних і психічних особливостей.

Індуктивний спосіб пізнання – спосіб пізнання, який полягає в переході від одиничних фактів (прикладів) до загального положення (правила).

Ініціативність – морально-психологічна риса особистості, яка характеризується здатністю і схильністю до активних і самостійних дій.

Інтелект – сукупність загальних розумових здібностей: здатність орієнтуватися в навколишньому середовищі, адекватно його відображати, перетворювати, мислити, навчатися, пізнавати світ і переймати соціальний досвід; спроможність вирішувати завдання, приймати рішення, розумно діяти, передбачати.

Інтерес – форма емоційного вияву пізнавальної потреби, що забезпечує скерованість особистості на глибше пізнання дійсності й нових явищ. Задоволення інтересу не зменшує його, а виявляє нові його форми, завдяки яким пізнання явищ досягає вищого рівня розуміння.

Інформаційні технології навчання – методологія і технологія освітнього процесу з використанням новітніх електронних засобів.

К

Кафедра – це базовий структурний підрозділ закладу вищої освіти державної (комунальної) форми власності (його філій, інститутів, факультетів), що провадить освітню, методичну та/або наукову діяльність за певною спеціальністю (спеціалізацією) чи міжгалузеву групою спеціальностей, до складу якого входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Конфлікт – особливий вид взаємодії, в основі якої лежать протилежні й несумісні цілі, інтереси, типи поведінки людей та соціальних груп, які супроводжуються негативними психологічними проявами.

Конфлікти поведінки (вчинків) – конфлікти, які виникають з приводу порушення студентом правил поведінки в освітньому закладі та поза ним.

Конфлікти ресурсів – конфлікти, які виникають з приводу нестачі матеріальних ресурсів для виконання поставлених завдань.

Конфлікти стосунків – виникають у сфері емоційно-особистісних стосунків студентів та викладачів, у сферах спілкування в процесі педагогічної діяльності.

Конфліктна ситуація – стан загострення суперечностей у соціальній групі, колективі.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Куратор академічної групи – особа, що організує систему відносин через різноманітні види виховної діяльності академічної групи, створює умови для індивідуального самовиразу кожного студента і розвитку кожної особистості

Л

Лабораторія – 1) спеціалізована установа або відділ установи будь-якого підприємства, навчального закладу, науково-дослідного інституту, де провадиться експериментальна науково-дослідна й навчальна робота, здійснюються контрольні випробування, аналізи тощо; 2) спеціально обладнане приміщення для проведення науково-дослідної роботи, наукових або навчальних експериментів, контрольних випробувань.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

М

Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Метод навчання – спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладачів та студентів, спрямованої на досягнення поставлених вищою школою цілей.

Методи виховання – науково обґрунтовані способи педагогічної взаємодії зі студентами, організації та самоорганізації їхнього життя.

Методологія – система принципів і способів організації та побудови теоретичної та практичної діяльності; форми й нормативи логічно правильних способів отримання потрібних результатів.

Мислення – процес опосередкованого й узагальненого відображення предметів і явищ довкілля в їхніх істотних властивостях і зв'язках.

Мислення абстрактне – це розумовий процес відволікання від певних властивостей предметів (чуттєвих даних дійсності) і явищ з метою пізнання; оперування лише ідеальними утвореннями – поняттями, ідеями, уявними образами.

Мислення вербальне – вид мислення, що реалізується в мовленнєвих актах засобами мови, опередмечує думку в мовних виразах.

Мислення логічне – вид мислення, що відбувається з опорою на поняття, судження, закони логіки. Протилежним до логічного є «алогічне мислення», тобто таке, що суперечить законам логіки.

Мислення наочно-образне – вид мислення, що передбачає оперування візуальними образами, образами пам'яті й образами уяви.

Мислення практичне – процес мислення, нерозривно пов'язаного з конкретними діями людей і спрямованого на розв'язання практичних проблем, ситуацій. Воно є інтелектуальною підготовкою до фізичних дій – постановки мети, складання плану дій, пошуку засобів, необхідних для досягнення мети.

Мислення продуктивне – вид мислення, у якому найповніше виявляються інтелектуальні здібності людини, її творчий потенціал.

Мислення теоретичне – вид мислення, спрямований на постановку та розв'язання абстрактних теоретичних завдань і проблем, які не цілком зумовлені практичними потребами. Його ознаки – ідеалізація, абстрагування, системність.

Молодший бакалавр – це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти і присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 120-150 кредитів ЄКТС.

Мотив – спонукальна причина діяльності людини, те, заради чого вона здійснюється. У ролі мотиву можуть виступати потреби, інтереси, потяги, емоції, установки, ідеали тощо.

Мотивація – сукупність мотивів, доказів для обґрунтування чогось, спонукання до діяльності.

Н

Навички – автоматизовані, звичні, безпомилково виконувані дії (доведені до автоматизму вміння).

Навчальний план – документ, що складається вищим навчальним закладом освіти на підставі освітньо-професійної програми та структурно-логічної схеми підготовки, який визначає перелік і обсяг нормативних та вибіркового навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби здійснення поточного й підсумкового контролю.

Навчання – це процес засвоєння студентами інформації у вигляді знань, умінь та навичок, а також професійних компетенцій за допомогою викладача як організатора цього процесу.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

О

Освіта як процес – система набування знань, навичок, умінь, способів мислення і діяльності.

Освіта як результат – рівень освіченості, ступінь оволодіння глибиною, широтою і змістом знань, навичок і вмінь.

Освітній заклад – заклад, що здійснює освітній процес, тобто реалізує одну або кілька освітніх програм.

Освітній простір – сукупність закладів освіти, державної системи управління й суспільних об'єднань, які реалізують освітні програми.

Освітній процес – активний процес взаємозалежної і взаємозумовленої діяльності суб'єктів та об'єктів навчання й виховання, що становить організовану й цілеспрямовану навчально-виховну діяльність його учасників, їх навчання, виховання, розвиток, а також професійну, моральну і психологічну підготовку до різних видів діяльності.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Освітня технологія – технологія, що відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору та призначена для прогнозування розвитку

освіти, її конкретного проектування і планування, передбачення результатів, а також визначення відповідних освітнім цілям стандартів.

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти.

Особистісно орієнтоване навчання – навчання, центром якого є особистість, її самобутність і самоцінність.

Оцінка – спосіб і результат встановлення факту відповідності чи невідповідності знань, умінь, навичок, засвоєних студентом, цілям та завданням навчання.

П

Парадигма освіти – система основних наукових досягнень (теорій, методів), за зразком яких організовується дослідницька практика вчених у певній галузі у визначений історичний період.

Педагогіка – 1) наука про спеціально організовану цілеспрямовану і систематичну діяльність з формування людини – про зміст, форми та методи виховання, освіти і навчання; 2) сукупність теоретичних і прикладних наук про навчання, виховання й розвиток особистості.

Педагогіка вищої школи – галузь педагогічної науки, яка вивчає педагогічні закономірності й засоби організації та здійснення освітнього процесу (самоосвіти), навчання, виховання (самовиховання), розвитку (саморозвитку) і професійної підготовки студентів (слухачів) до певного виду діяльності й суспільного життя.

Педагогічна діагностика – комплекс методів, прийомів, правил і засобів, які використовуються педагогами з метою вимірювання динаміки процесів і результатів навчальної та виховної роботи.

Педагогічна ідея – це новий напрям думки твердження або розгорнута модель, що відображає ті чи інші відносини або зв'язки діяльності ВНЗ.

Педагогічна інноватика – вчення про створення, оцінювання, освоєння й використання педагогічних новацій.

Педагогічна концепція – система критичних поглядів на реальну вишівську дійсність і відповідного пошуку та пропозиції нових конструктивних ідей.

Педагогічна культура – сутнісна характеристика особистості викладача, що відображає динамічну систему професійних цінностей його діяльності та поведінки.

Педагогічна майстерність – доведена до вищого ступеня досконалості навчальна та виховна вправність, що відбиває особливу відточеність методів і прийомів застосування психолого-педагогічної теорії на практиці, завдяки чому забезпечується високий рівень ефективності освітнього процесу.

Педагогічна придатність – сукупність мінімальних психічних, психофізіологічних, соціально-особистісних якостей особистості, необхідних для здійснення педагогічної діяльності.

Педагогічна рефлексія – усвідомлення співрозмовником того, як він сприймається партнером по спілкуванню.

Педагогічна ситуація – фрагмент педагогічної діяльності, що містить суперечності між досягнутим і бажаним рівнями вихованості студента і колективу, які враховує викладач, добираючи способи впливу, стимулюючи розвиток особистості.

Педагогічна творчість – прийняття та здійснення педагогом оптимальних нестандартних рішень у змінних умовах навчально-виховного процесу.

Педагогічна теорія – система науково-педагогічних знань, яка описує і пояснює елементи реальної педагогічної діяльності у закладі вищої освіти.

Педагогічна технологія – своєрідна конкретизація методики, проект певної педагогічної системи, що реалізується на практиці.

Педагогічне спілкування – це професійне спілкування викладача зі студентами, на занятті й поза ним, яке має певні педагогічні функції і спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату, а також на іншого виду психологічну оптимізацію навчальної діяльності та на взаємини між педагогом і студентами і всередині студентського колективу.

Педагогічний контроль – система перевірки результатів навчання і виховання студентів.

Педагогічний конфлікт – протиріччя між вихователем (вихователями) і вихованцем (вихованцями).

Педагогічний такт – принцип міри, необхідний у процесі спілкування з учнями, який визначається педагогічною майстерністю, досвідом, рівнем культури й особистісними якостями педагога.

Педагогічні здібності – узагальнена сукупність індивідуально-психологічних особливостей і професійно значущих якостей педагога, які забезпечують досягнення високих результатів у педагогічній діяльності. Розрізняють такі педагогічні здібності: гностичні, дидактичні, комунікативні, перцептивні, прогностичні та ін.

Перевиховання – перебудова установок поглядів і способів поведінки, що суперечать етичним нормам.

Принципи навчання вищої школи – це вихідні положення теорії навчання, які є загальним орієнтиром для визначення змісту, засобів, форм і методів організації навчання.

Проблемне навчання – дидактична система, яка ґрунтується на закономірностях творчого засвоєння знань і способів діяльності, на прийомах і методах викладання та учіння з елементами наукового пошуку.

Професійна педагогічна етика – 1) складова етики, що відображає специфіку функціонування моралі в цілісному педагогічному процесі; 2) наука про моральні аспекти діяльності педагога.

Психологія вищої школи – галузь психологічної науки, що вивчає індивідуально-особистісні, а також соціально-психологічні явища, породжені умовами закладу вищої освіти.

Психолого-педагогічне дослідження – це цілеспрямований процес науково-пізнавальної діяльності, мета якого полягає у виявленні, перевірці й використанні у практичній діяльності тих засобів, прийомів та способів, які вдосконалюють освітній процес.

Р

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Рефлексія – схильність до аналізу своїх переживань, звернення свідомості на самого себе (самосвідомість), осмислення свого стану.

Робоча програма навчальної дисципліни програма – документ, який визначає місце і значення навчальної дисципліни в реалізації освітньо-професійної програми

підготовки, її зміст, послідовність і організаційні форми вивчення навчальної дисципліни, вимоги до знань і вмінь студентів.

Розвивальне навчання – група ідей та концепцій навчання та практики освіти, центральною в якій є особистість людини, що розвивається.

Розвиток – це цілеспрямований, систематичний і безперервний процес удосконалювання розумової, психічної, фізичної і професійної діяльності студента за допомогою відповідного навчального матеріалу, доцільного впливу та адекватної організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

С

Самовиховання – це свідомо, цілеспрямована, самостійна діяльність, яка веде до вдосконалення.

Самоконтроль – здійснення усвідомлених вольових зусиль, спрямованих на підтримання належного психічного тону, збереження енергійності, працездатності й, водночас, на стримування власних емоцій.

Самоосвіта – цілеспрямована робота особистості з розширення та поглиблення своїх знань, удосконалення наявних і набуття нових навичок і вмінь.

Саморозвиток – процес активної, послідовної, прогресивної та незворотної якісної зміни психологічного статусу особистості, можливий на певному ступені вікового розвитку, за сформованості механізмів саморегуляції.

Самосвідомість – усвідомлення людиною себе самої як особистості: своєї діяльності як члена суспільства, стосунків з іншими людьми, рис характеру, власних дій та вчинків, їх мотивів, цілей, розумових, моральних, фізичних якостей тощо.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконаних ними певних робіт на семінарських, практичних, лабораторних заняттях.

Семестровий іспит – форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу.

Система вищої освіти – це сукупність закладів вищої освіти, які забезпечують фундаментальну наукову, професійну і практичну підготовку, опанування випускниками освітньо-професійних програм, удосконалення наукової та професійної підготовки, перепідготовку та підвищення кваліфікації.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Стипендії – готівкові виплати студентам або їхнім сім'ям, які дають змогу покрити видатки на навчання.

Т

Творчість – продуктивна людська діяльність, здатна породжувати якісно нові матеріальні й духовні цінності, що носять суспільно позитивний характер.

Тест – сукупність взаємопов'язаних контрольних завдань, які дозволяють надійно та валідно вимірити й оцінити знання, уміння та будь-які інші характеристики особистості.

Технологія навчання – шлях освоєння конкретного навчального матеріалу в межах предмету, теми, питання. Її можна назвати дидактичною технологією.

У

Увага – форма психічної діяльності, що виявляється в спрямованості й зосередженості людини на певних об'єктах при одночасному абстрагуванні від інших.

Уміння – це набута в процесі навчання можливість творчо застосовувати отримані знання й досягати запланованого результату в умовах практичної діяльності.

Учіння – складний цілеспрямований процес засвоєння студентами знань, оволодіння вміннями та навичками, іншими словами – оволодіння соціальним досвідом у його узагальненому вигляді.

Уява – процес створення людиною на основі досвіду образів об'єктів, яких вона ніколи не сприймала, своєрідна форма відображення людиною дійсності, в якій виявляється активний випереджальний характер пізнання нею світу.

Ф

Факультет – це структурний підрозділ закладу вищої освіти, що об'єднує не менш як три кафедри та/або лабораторії, які в державних і комунальних закладах вищої освіти у сукупності забезпечують підготовку не менше 200 здобувачів вищої освіти денної форми навчання (крім факультетів вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), закладів вищої освіти фізичного виховання і спорту, закладів вищої освіти культури та мистецтва).

Форма організації навчання – спосіб організації навчальної діяльності, який регулюється певним, наперед визначеним розпорядком; зовнішнє вираження узгодженої діяльності вчителя та учнів, що здійснюється у визначеному порядку й у певному режимі.

Я

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.